

Naučna kritika

UDC:

811.163.41'276.6:796(049.32)

811.163.41'373.45(049.32)

Anica V. Glodović*

Univerzitet u Kragujevcu

Prirodno-matematički fakultet

Katedra za opšteobrazovne predmete

Kragujevac

SPORTSKA TERMINOLOGIJA KAO IZAZOV SAVREMENOG JEZIKA

(Valentina Budinčić, *Anglicizmi u sportskoj terminologiji*, Beograd: Alfa BK Univerzitet, 2018)

Monografija pod nazivom *Anglicizmi u sportskoj terminologiji* autorke prof. dr Valentine Budinčić objavljena je 2018. godine u okviru izdavačke delatnosti Alfa BK univerziteta. Delo je nastalo kao rezultat višegodišnjeg rada na izučavanju anglicizama u sportskom registru u srpskom jeziku. Rukopis ove monografije zasnovan je na odbranjenoj doktorskoj disertaciji autorke, kao i na radovima objavljenim u periodu od 2011. do 2017. godine u domaćim i inostranim časopisima i zbornicima radova sa različitih naučnih skupova.

Ukoliko znamo da se autorka dugi niz godina aktivno bavila atletikom i postizala vrhunske rezultate u sprinterskom disciplinama, nimalo ne čudi interesovanje za sportsku terminologiju koje je prof. dr Valentina Budinčić vešto realizovala kroz ovu publikaciju iz oblasti kontrastivne lingvistike i standardizacije terminologije srpskog jezika u oblasti sporta.

---

* anica.glodjovic@pmf.kg.ac.rs

Monografija *Anglicizmi u sportskoj terminologiji* obuhvata 188 strana. Nakon *Sadržaja*, *Predgovora* (str. 5) i pregleda *Strukture rada* (str. 7-8), ova naučna studija sadrži sledeća poglavlja: *Uvod* (str. 9-11), *1. Sport kao globalni fenomen* (str. 13-27), *2. Engleski kao internacionalni jezik* (str. 29-49), *3. Adaptacija strane terminologije u srpskom jeziku na sportskom korpusu* (str. 49-73), *4. O adaptaciji novijih anglicizama u sportskom terminosistemu* (str. 75-92), *5. Određene jezičke pojave u sportskoj terminologiji u srpskom jeziku nastale pod uticajem engleskog jezika* (str. 93-125), *6. O poznavanju sportske terminologije* (str. 127-149), *7. Standardizacija sportske terminologije* (str. 149-158) i *Zaključak* (str. 159-161). Posle zaključnog poglavlja sledi *Bibliografska beleška* (str. 163-165) i spisak *Literature* (str. 167-179) sa 152 jedinice. Sva poglavlja podeljena su na odeljke koji imaju svoje podnaslove.

Kao što je uobičajeno, u uvodnom poglavlju obrazlažu se tematika, ciljevi rada i metodologija. Autorka definiše način na koji se u ovoj studiji bavi pitanjem uticaja engleskog jezika na srpski u okviru sportske terminologije i to primarno analizirajući najnovije uticaje engleskog jezika na sportski terminosistem u srpskom jeziku. Engleski jezik kao internacionalni jezik i sport kao veoma značajna globalna društvena aktivnost sa svojim širokim i složenim delovanjem stvaraju medijum u kome se uticaj engleskog jezika ispoljava veoma snažno. Polazeći od stava da zbog političke i ekonomske moći većina novina u sportu (samim tim i engleski nazivi koji ih označavaju, tj. anglicizmi) danas dolazi iz Sjedinjenih Američkih Država i Velike Britanije, neke od tema kojima se autorka bavi u ovoj studiji tiču se proučavanja oblika u kojem ovakvi termini danas postoje u srpskom jeziku, kao i načinom na koji se oni integrišu i fazama integracije kroz koje prolaze na tom putu. Pitanje anglicizama u okviru sportskog registra u ovoj monografiji razmatra se kroz analizu različitih jezičkih fenomena koji se pod snažnim uticajem engleskog jezika javljaju u okviru ovog registra u srpskom jeziku. Između ostalog se analizira opravdanost upotrebe anglicizama, ukazuje se na nestandardnu jezičku upotrebu i nastoje se dati odgovarajuće preporuke koje bi trebalo da vode ka standardizaciji i dovedu do jasnije i preciznije jezičke upotrebe u ovom predmetnom registru.

U prvom poglavlju detaljnije se govori o sportu kao globalnom fenomenu, o njegovoj kompleksnosti i povezanosti sa ostalim segmentima društva.

Drugo poglavlje posećeno je engleskom kao *lingua franca* i njegovom uticaju na jezike širom sveta, kao i međujezičkim uticajima, uticaju engleskog jezika na srpski i anglicizmima. Autorka se ovde osvrće i na početke širenja engleskog kao internacionalnog jezika koje dovodi u vezu sa počecima sportske globalizacije koja je gotovo istovremeno krenula iz Engleske.

U trećem poglavlju definiše se pojam termina i govori se o načinima adaptacije stranih termina u srpskom jeziku, tj. o adaptacijama na nivou forme i prevođenju kao načinu adaptacije.

Četvrto poglavlje tiče se novijih jezičkih uticaja engleskog jezika na srpski u oblasti sportske terminologije, sa posebnim osvrtom na upotrebu preoblikovanih engleskih termina i upotrebu neadaptiranih engleskih jezičkih oblika u srpskom jeziku. Analizu primera upotrebe engleskih termina sa nultom ortografskom adaptacijom u srpskom jeziku autorka je izvršila u okviru sledećih grupa: nazivi ekstremnih i manje poznatih sportova, nazivi programa u fitnes centrima i teretanama i nazivi fitnes centara i teretana. Zarad ovakvog proučavanja, autorka je sastavila obiman korpus koji su činile baze podataka na internetu, sportska enciklopedija *Sportovi – vizuelna enciklopedija* i četiri broja časopisa *Fitness Management International*.

Peto poglavlje posvećeno je određenom broju jezičkih pojava u okviru sportske terminologije u srpskom jeziku, a to su sinonimija, pseudoanglicizmi, upotreba engleskih jezičkih modela u srpskom jeziku, lažni parovi i semantičke ekstenzije. Sve pomenute jezičke pojave autorka razmatra kroz prizmu uticaja engleskog jezika na srpski u okviru sportskog registra.

U šestom poglavlju daje se prikaz rezultata analize grešaka u upotrebi sportske terminologije. Analiziran je korpus koji su činili rezultati testa poznavanja sportske terminologije u engleskom i srpskom jeziku koji su radili studenti Filološkog fakulteta u Bijeljini. Detaljni rezultati istraživanja prikazani su u tabelama sa odgovarajućim statističkim podacima. Rezultati ukazuju na potrebu da se u nastavi engleskog jezika veća pažnja mora posvetiti kontaktnoj jezičkoj kulturi.

Sedmo poglavlje razmatra određena standardnojezička pitanja i daje relevantne preporuke koje bi trebalo da doprinesu procesu standardizacije sportske terminologije u srpskom jeziku.

Zaključno poglavlje jezgrovito rezimira rezultate istraživanja, dodatno ih obrazlažući i uopštavajući.

Monografija *Anglicizmi u sportskoj terminologiji* pripada leksikološko-kontrastivnim istraživanjima engleskog i srpskog jezika, ali njen najveći značaj leži u doprinosu komparativnom izučavanju sportske terminologije u engleskom i srpskom jeziku te je ova studija pravi dragulj u kruni englesko-srpske kontrastivne leksikologije i leksikografije. Studija u svoj opis uključuje formalni, semantički i stilistički aspekt sportske terminologije, ali i obrađuje novinarski publicistički žanr savremenog srpskog književnog jezika. Ne samo da je autorka sebi postavila ozbiljan zadatak prikazivanja dosadašnjih naučnih rezultata o sportskoj englesko-srpskoj terminologiji već se dotakla i nerešenih teorijskih i empirijskih pitanja sportske terminologije s obzirom na

međudnos engleskog i srpskog jezika. U tome je njen najveći originalni naučni lingvistički doprinos anglistici i srbistici. Da zaključimo: ova naučna monografija obrađuje lingvistički relevantnu temu na kreativan način, uspostavljajući odgovarajuće korelacije između proučavanih kategorija. Rukopis je dobro strukturiran, od uvoda koji stvara potreban teorijski okvir za istraživanje, preko iscrpno prikazanog istraživanja do rezultata tog istraživanja. Ti rezultati predstavljaju kako novi doprinos proučavanoj tematici, tako i potvrđuju ili modifikuju već postojeće stavove iz literature.

Višestruku korist od ove monografiji imaju oni zainteresovani za anglicizaciju srpskog jezika kao i za sportsku terminologiju iz bilo kojeg razloga. S obzirom na to da se svakodnevno susrećemo sa sportskom terminologijom, smatram ovu studiju korisnim prilogom u domenu standardizacije stručne terminologije koja nas može izbaviti iz nedoumica koje imamo čak i kao samo ljubitelji sportsko-jezičkih tema.

Datum prijema: 04.10.2020.

Datum ispravki: /

Datum odobrenja: 5.10.2020.